

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΥΡΩΠΗ ΕΩΣ ΤΟ 2030

Η Ευρώπη έχει ισχυρή αφετηρία και εξαιρετικές επιδόσεις στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης, οι προκλήσεις βιωσιμότητας όμως που αντιμετωπίζει ο πλανήτης είναι αναμφισβήτητες. Η ΕΕ βρίσκεται στην πλέον κατάλληλη θέση για να είναι πρωτοπόρος στη μετάβαση προς τη βιωσιμότητα, θέτοντας παγκόσμια πρότυπα και αποκομίζοντας τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη της πρώτης κίνησης. Η Επιτροπή παρουσιάζει σήμερα σενάρια για τον τρόπο με τον οποίον η ΕΕ και τα κράτη μέλη της μπορούν να ηγηθούν της μετάβασης προς τη βιωσιμότητα προς όφελος όλων, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο η Ευρώπη μπορεί να δώσει συνέχεια στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών έως το 2030.

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ;

Από την έναρξη της θητείας της Επιτροπής Γιούνκερ το 2014, έχουν σημειωθεί πολλά βήματα προόδου, καθώς οι προτεραιότητες βιώσιμης ανάπτυξης ενσωματώθηκαν τόσο σε βασικά διατομεακά θεματολόγια όσο και σε τομεακές πολιτικές και πρωτοβουλίες. Η ΕΕ είναι μία από τις πρωτοπόρες δυνάμεις που στήριξαν την έγκριση της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών, οι δε επιδόσεις της ΕΕ και των κρατών μελών της ως προς τους ΣΒΑ είναι από τις κορυφαίες σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επτά κράτη μέλη της ΕΕ-27 βρίσκονται μεταξύ των **ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ 10** χωρών του κόσμου στην παγκόσμια κατάταξη του δείκτη ΣΒΑ, ενώ όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 συγκαταλέγονται στις **ΚΟΡΥΦΑΙΕΣ 50** χώρες (από 156).

Τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 έχουν **την υψηλότερη βαθμολογία κατά μέσο όρο όσον αφορά τον ΣΒΑ 1** (Εξάλειψη της φτώχειας σε όλες τις μορφές και παντού).

Τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 συγκεντρώνουν **τη δεύτερη υψηλότερη βαθμολογία κατά μέσο όρο όσον αφορά τον ΣΒΑ 3** (Εξασφάλιση υγιούς ζωής και προώθηση της ευημερίας για όλους και σε όλες τις ηλικίες).

Τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 έχουν τη χαμηλότερη βαθμολογία κατά μέσο όρο όσον αφορά τον **ΣΒΑ 12** (Διασφάλιση μεθόδων βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής) και τον **ΣΒΑ 14** (Διατήρηση και βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη).

Παρατηρούνται **αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την επίτευξη του ΣΒΑ 10** (Μείωση των ανισοτήτων τόσο εντός και όσο μεταξύ των διαφόρων χωρών).

Τα τελευταία πέντε έτη, η ΕΕ έχει σημειώσει **ικανοποιητική πρόοδο** προς την επίτευξη σχεδόν όλων των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ).

10

μέτρια απομάκρυνση

9

μέτρια πρόοδος

4 3

σημαντική πρόοδος

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Πολλές προκλήσεις έχουν γίνει πειστικές και έχουν ανακύψει νέες προκλήσεις που θέτουν σε κίνδυνο την οικονομική ευημερία, την κοινωνία και το περιβάλλον μας. Για ένα καλύτερο μέλλον για όλους, θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τη μορφή της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης:

ΑΠΟ ΤΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η σημερινή καταναλωτική νοοτροπία συμβάλλει στην εξάντληση του φυσικού μας κεφαλαίου και λειτουργεί επιβαρυντικά για το κλίμα. **Επί του παρόντος, η ανθρωπότητα καταναλώνει πόρους ισοδύναμους με την ικανότητα 1,7 πλανητών Γης.** Η Επιτροπή κατηύθυνε την οικονομία της ΕΕ σε ένα κυκλικό μοντέλο, μέσω του σχεδίου δράσης της για την κυκλική οικονομία και της στρατηγικής για τη βιοοικονομία.

Η κυκλική οικονομία μπορεί να επιτύχει τα εξής:

- καθαρό οικονομικό κέρδος 1,8 τρισ. ευρώ έως το 2030
- πάνω από 1 εκατομμύριο νέες θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ έως το 2030 και
- μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΑΦΙ ΕΩΣ ΤΟ ΡΑΦΙ

Η παραγωγή τροφίμων εξακολουθεί να επιβαρύνει το περιβάλλον μας, ενώ το 20 % των τροφίμων μας καταλήγει στα απόβλητα. Η γεωργία της ΕΕ έχει σημειώσει ουσιαστική πρόοδο στο μέτωπο του κλίματος και του περιβάλλοντος, περιορίζοντας τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 20 % και τα επίπεδα των νιτρικών αλάτων στους ποταμούς κατά 17,7 % από το 1990. Ωστόσο, πολλά απομένουν να γίνουν σε ολόκληρη την αλυσίδα τροφίμων.

Ένα παγκόσμιο επισιτιστικό και γεωργικό σύστημα θα μπορούσε να επιτύχει τα εξής:

- να δημιουργήσει νέα οικονομική αξία άνω των 1,8 τρισ. ευρώ έως το 2030
- να δημιουργήσει 200 εκατομμύρια θέσεις εργασίας έως το 2050
- να εξασφαλίσει θρεπτική σίτιση για τον ολοένα αυξανόμενο παγκόσμιο πληθυσμό
- να συμβάλει στην αύξηση των εισοδημάτων και την αποκατάσταση των φυσικών πόρων
- να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και να είναι πολύ ανθεκτικότερο στους κλιματικούς κινδύνους.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η ΕΕ είναι από τους πρωτοπόρους σε παγκόσμιο επίπεδο σε αυτόν τον τομέα, ωστόσο, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες, προκειμένου να προωθηθούν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τα ενεργειακά αποδοτικά κτίρια και οι κλιματικά ουδέτερες μεταφορές. Για παράδειγμα, τα κτίρια ευθύνονται για το 40 % περίπου της κατανάλωσης ενέργειας και οι μεταφορές αντιπροσωπεύουν το 27 % των ευρωπαϊκών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η καθαρή ενέργεια αποτελεί ευκαιρία για την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας:

- 900.000 θέσεις εργασίας μπορούν να δημιουργηθούν στον τομέα των τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως το 2030, αν κινητοποιηθούν δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις
- η ΕΕ μπορεί να εξοικονομήσει 300 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως, αν περιορίσει την εξάρτησή της από τα ορυκτά καύσιμα

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Οι τεχνολογικές, διαρθρωτικές και δημογραφικές αλλαγές σε έναν πιο διασυνδεδεμένο κόσμο μεταβάλλουν τη φύση της εργασίας. Η μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία θα πρέπει να συνάδει με το μοντέλο κοινωνικής πρόνοιας της ΕΕ και να μην αφήνει κανέναν πολίτη και καμία περιφέρεια πίσω.

Οι κοινωνικές επενδύσεις πρέπει να παραμείνουν πρωταρχική προτεραιότητα μεταξύ άλλων στους εξής τομείς:

- εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση
- συνθήκες εργασίας
- υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια περίθαλψη
- κοινωνική ένταξη και δικαιώματα μειονοτήτων
- ισότητα των φύλων
- ανάπτυξη της υπαίθρου

ΠΩΣ ΘΑ ΤΟ ΕΠΙΤΥΧΟΥΜΕ;

Οι βασικοί παράγοντες που καθιστούν εφικτή τη μετάβαση σε μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030 είναι οι εξής:

- Εκπαίδευση, κατάρτιση, επιστήμη, τεχνολογία, έρευνα, καινοτομία και ψηφιοποίηση. Για παράδειγμα, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αυξήσει σημαντικά την παραγωγικότητα σε πολλούς τομείς, από την υγειονομική περίθαλψη έως την αποδοτικότερη γεωργία.
- Χρηματοοικονομικά, τιμολόγηση, φορολογία και ανταγωνισμός: Το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη μπορεί να κινητοποιήσει μέρος των πόρων που απαιτούνται για τη βιώσιμη μετάβαση, ενώ το σχέδιο δράσης για τα βιώσιμα χρηματοοικονομικά θα συμβάλει στο να αποκτήσουν τα χρηματοοικονομικά βιώσιμη πορεία. Τα φορολογικά συστήματα και η τιμολόγηση θα πρέπει να είναι σχεδιασμένα κατά τρόπο που αντικατοπτρίζει το πραγματικό περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος παραγωγής, και να διασφαλίζουν ότι τα βιώσιμα προϊόντα και οι βιώσιμες υπηρεσίες είναι τα πλέον οικονομικά προσιτά.
- Εταιρική κοινωνική ευθύνη: Η δημιουργία κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνων επιχειρήσεων μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερο βιώσιμα κέρδη και ανάπτυξη, ευκαιρίες για νέες αγορές και μακροπρόθεσμη αξία για τους μετόχους.
- Ανοικτό εμπόριο βάσει κανόνων: Προωθώντας διεθνείς κανόνες και παγκόσμια πρότυπα σύμφωνα με τους ΣΒΑ και μεριμνώντας ώστε το εμπόριο να είναι προς όφελος όλων, μπορούμε να επιτύχουμε μια βιώσιμη Ευρώπη σε έναν βιώσιμο κόσμο.
- Διακυβέρνηση και συνέπεια πολιτικής: Το κράτος δικαίου, η δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα, η ειρήνη, η δικαιοσύνη, οι ισχυροί θεσμοί, η χρηστή διακυβέρνηση και οι αρχές βελτίωσης της νομοθεσίας αποτελούν τα θεμέλια στα οποία στηρίζονται οι προσπάθειές μας. Απαιτείται η σύμπνοια όλων των παραγόντων: των μεμονωμένων πολιτών, των επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και του δημόσιου τομέα.
- Η ΕΕ ως παγκόσμια πρωτοπόρος στο άνοιγμα δρόμων: Η ΕΕ, ως το πιο επιτυχημένο ειρηνευτικό εγχείρημα παγκοσμίως και ως αφετηρία πολλών από τις πλέον ολοκληρωμένες λύσεις βιωσιμότητας, έχει την απαραίτητη αξιοπιστία και τις πρακτικές λύσεις που χρειάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Στο πλαίσιο του ευρύτερου προβληματισμού που δρομολογήθηκε με τη Λευκή Βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης τον Μάρτιο του 2017, η Επιτροπή προτείνει 3 σενάρια για να ξεκινήσει μακρόπνοος διάλογος σχετικά με τη βέλτιστη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στους ΣΒΑ:

1

Σενάριο 1. **Μια συνολική στρατηγική της ΕΕ** **για τους ΣΒΑ**

Τα μέτρα της ΕΕ και των κρατών μελών της θα συντονίζονται αποτελεσματικά και θα παρακολουθούνται μέσω συγκεκριμένων και χρονικά προσδιορισμένων στόχων για το 2030.

2

Σενάριο 2. **Συνεχής ενσωμάτωση των ΣΒΑ σε** **όλες τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ**

Οι ΣΒΑ θα εξακολουθούν να εμπνέουν τη λήψη πολιτικών αποφάσεων της Επιτροπής, χωρίς όμως να υποχρεώνονται τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τις συλλογικές δεσμεύσεις της ΕΕ ως προς τους ΣΒΑ.

3

Σενάριο 3. **Ενισχυμένη εστίαση στην** **εξωτερική δράση**

Δεδομένου ότι η ΕΕ είναι ήδη πρωτοπόρος, θα μπορούσε να δώσει νέα έμφαση στο να βοηθήσει τον υπόλοιπο κόσμο να καλύψει τη διαφορά, επιδιώκοντας παράλληλα βελτιώσεις σε επίπεδο ΕΕ.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ:

- Απρίλιος 2019:** **8/4**
Σύνοδος πολιτικής υψηλού επιπέδου του EPSC (Ευρωπαϊκού Κέντρου Πολιτικής Στρατηγικής) με τίτλο «Βιώσιμη Ευρώπη 2030: από τους στόχους στην υλοποίηση»
- Μάιος 2019:** **23/5 - 26/5**
Εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Ιούνιος 2019:** Στρατηγικό θεματολόγιο της ΕΕ 2019-2024
- Ιούλιος 2019:** **9/7 - 18/7**
Πολιτικό φόρουμ υψηλού επιπέδου για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Καλοκαίρι 2019:
Καθορισμός των προτεραιοτήτων της επόμενης Επιτροπής
- Σεπτέμβριος 2019:** **24/9-25/9**
Πολιτικό φόρουμ υψηλού επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη
-